Jüdische Pester Zeitung.

יודישע
פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דריימאל וואכענטליך
מאנטאג, מיטטוואך אונד פרייטאג,
אונד קאסטעט
פיר עסטעררייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולדען עסט.-וועהר.
האלביעהריג 5 „ „
פיערטעליעהריג 2 גולד' 50 קר' ע.-וו.

פירס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולדען עסט.-וועהר.
האלביעהריג 5 גולד' 50 קר' ע.-וו.
פיערטעליעהריג 2 „ 75 „ „

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריערן
אונד דער פרענומעראציאנס-פרייז
בעגיננט מיט דעם עמפפאנג דעם
ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
אלט-גאססע נומ' 1,
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנסגעלדער צו זענדען בעליעבט.

Nr. 92, צעהנטער יאהרגאנג | פעסט, מיטטוואך ח אב ה.ת'ר'ל'ח'. | Pest, den 7. August 1878.

דער קאמפף געגען אונזערע ארמעען.

וויר האבען בערייטס דאריבער הינגעוויעזען, דאס דער איינמארש אונזערער ארמעען אין באסניען אונד דיא הערצעגאווינא ניכט גאנץ רוהיג, אהנע קעמפפע אונד שלאכטען, פאר זיך געהען דירפטע. איינע רעוואלוציאן, דיא שאן דריא יאהרע פארטדויערט, איזט ניכט זא לייכט צו אונטערדריקען. אם 5-טען אויגוסט האט נון איין צוזאממענשטאס צווישען אונזערער ארמעע אונד דען רעוואלוציאנערען באסניאקען שטאטטגעפונדען, וואביי 70 מאנן פאן אונזערען הוסארען געטאדטעט ווארדען.

דער זאכ-פערהאלט איזט פאלגענדער: פאן בראאד אויס בעוועגטע זיך איין בעדייטענדער טהייל אונזערער ארמעע וועסטליך איבער דערווענט ביז באניאלוקא. אסטליך פאן דערווענט פליעסט דער פלוס באסנא, דער אין דער געגענד פאן סעראיעוואָ ענטשפרינגט. דורך דיעזעס באסנא-טהאל פיהרט דער נעכסטע וועג פאן דערווענט נאך סעראיעוואָ.

אם 1-טען אויגוסט האטטע אונזער אבער-קאממאנדאנט פיליפפאוויטש פאן דערווענט אויס זיינען הויפטמאנן מילינקאוויטש מיט איינער הוסארען-אבטהיילונג אין דאס באסנא-טהאל ענטזענדעט, אום דא דיעזע געגענד אויסצוקונדשאפטען, אום צו זעהען, אב דא דיא שטראססען פאהרבאר אונד פאן דען רעוואלוציאנערען באנדען געזייבערט זינד. מילינקאוויטש מאכטע זיך נון מיט זיינעם הוסארען-רעגימענטע אויף דען וועג, ליעס איבעראלל דיא „קונדמאכונגען“ פערטהיילען, אום דיא איינוואהנער אויף דען איינמארש אונזערער ארמעען פארצובערייטען. פאן דערווענט בעגאב ער זיך נאך דאבאי אונד לאנגטע אם 2-טען אויגוסט אין מאגלאי אן, וואָ ער פאן דען הינטערליסטיגען איינוואהנערן צום שיינע מיט פריידע עמפפאנגען ווארדע. היער האט נון מילינקאוויטש ערפאהרען, דאס זיך אין דעם ארטע צעפצע, וועלכעס זידליך פאן מאגלאי אן דער באסנא ליעגט, דיא רעוואלוציאנערען קאמפפ-בערייט מאכען, אום דארט דען פארמארש אונזערער ארמעען צו פערהינדערן. ער גינג דעסהאלב געגען צעפצע פאר, ווארדע אבער אם איינגאנגע דעם ארטעס פאן דען רעוואלוציאנערען בעשאססען. מילינקאוויטש איבערצייגטע זיך באלד, דאס זיין הוסארען-רעגימענט צו קליין איזט, אום דא דען קאמפף געגען דיא פיעלען רעוואלוציאנערען אייפצונעהמען, אונד מארשירטע דאהער צוריק נאך מאגלאי. — אבער דיא איינוואהנער פאן מאגלאי, דיא זיך פריהער זא פריינדליך צייגטען, האבען אינצווישען דיא שטראסע אבגעשפערט, אונד האבען פאן ביידען זייטען דער שטראסע, פאן דען הייזערן אונד דען בערגען אין „קרייצ-פייער“ אויף אונזערע הוסארען ערעפפנעט. אויף דיעזען איבעראשענדען עמפפאנג וואַרען אונזערע הוסארען ניכט פארבערייטעט, אונד זא זינד 70 הוסארען טאדט געשאססען ווארדען. דעם הויפטמאנן מילינקאוויטש אונד דעם איהן בעגלייטענדען ריטטמייסטער ווארדען צווייםאל דיא פפערדע אונטער איהרעם לייבע ניעדערגעשאססען. נור מיט שווערער מיהע קאנטען זיא דען ארט דאבאי וויעדער ערדייכען. — פאן אונזערען אפפיציערען זינד לייטנאנט גראף באַרינסקי אונד אבער-לייטנאנט הייעק געפאללען.

אלס אונזער קאניג פראנץ יאזעף דען בע־ריכט איבער דען אונפאלל אונזערער סאלדאטען ביי מאגלאי פערנאממען האט, ליעס ער זאפארט דען קריעגס-מיניסטער צו זיך בערופען, אונד האטטע מיט איהם איינע לענגערע בעשפרעכונג.

דער פעהלער וואר איינמאל, דאס דיא הוסארען-אבטהיילונג צו קליין וואר: מאן ווילל דאס אבער דאמיט ענטשולדיגען, דאס דארט דיא שטראססען אונפאסירבאר אונד דיא בריקען אונד איבערפיהר-פלעטטען אונגענוגענד זינד, וועסהאלב דער פארמארש פיעלער סאלדאטען ניכט זא לייכט פאר זיך געהען קאנן.

ערסט טאגס דאריף בעגאב זיך איינע גרעסערע ארמעע-אבטהיילונג נאך קאסנא, וועלכעס צווישען דאבאי אונד מאגלאי ליעגט. היער ביי קאסנא ווארדע נון דער קאמפף געגען דיא רעוואלוציאנערען אבערמאלס אייפגענאממען. דיעסמאל ערליטטען נון דיא רעוואלוציאנערען איינע ניעדערלאגע. געגען 7 איהר אבענדס ווארען דיא רעוואלוציאנערען אויס אללען איהרען שטעללונגען פערדרענגט. אונזערע סאלדאטען פערלארען היעביי 2 טאדטע אונד 9 פערוואונדעטע. דיא רעוואלוציאנערען קעמפפער ווארען 1500 מאנן שטארק. אונזערע ארמעע זעטצט נון דען פארמארש נאך מאגלאי פארט.

ביי גראצעניצע, אסטליך פאן מאגלאי, וואר דער פיערטע קאמפף צווישען דען טירקען אונד אונזערער ארמעע. דיעזער ווארדע אבער נאך 2½ שטונדען צו ענדע געפיהרט, פאן אונזערער ארמעע זינד איין אבערלייטנאנט אונד פיער סאלדאטען פערוואונדעט; אונטער דען געפאנגענען טירקען בעפינדען זיך 13 פערוואונדעטע. דיא אנצאהל איהרער טאדטען איזט אונבעקאננט.

אויך דעם פארמארשע אונזערער ארמעע אין דער הערצעגאווינא האבען זיך 500 רעוואלוציאנערע אויף דעם וועגע נאך מאשטאר ענטגעגענגעשטעללט. נאך איינעם קורצען קאמפפע מוסטען זיך דיא רעוואלוציאנערען צוריקציעהען. פאן אונזערען סאלדאטען זינד 4 פערוואונדעט, אבער פאן דען רעוואלוציאנערען זינד מעהרערע געטאדטעט ווארדען. אין דיא הענדע אונזערער סאלדאטען פיעלען 33 טירקישע געפאנגענע, 1 פאהנע, 100 געוועהרע, פיעל פולווער אונד 3 פפערדע. — אם 5-טען אויגוסט איזט אונזערע ארמעע אין מאשטאר (הויפט-שטאדט דער הערצעגאווינא) איינגערוקט, וואָ זיא פעסטליך עמפפאנגען ווארדע.

דיא רעוואלוציאן אין באסניען ווירד ניכט עטווא אויס פאליטישען גרינדען פארטגעזעטצט, אום דען איינמארש אונזערער ארמעע צו פערהינדערן, זאנדערן אויס ליסט צו רייבעריען אונד פלינדעריען. דיא רעוואלוציאנערען האבען דיא לעהרע דער פאריזער קאממוניסטען אנגענאממען, דאכס דאס פערמאגען אונטער אללע גלייך פערטהיילט ווערדען מוס. דער אנפיהרער דער רעוואלוציאנערען אין סעראיעוואָ, נעמליך דער „פראממע“ טירקע האדשי לאיא, ערקלערטע, דאס נור דאס טירקישע רעליגיאנס- אונד געזעטצ-בוך „קאראן“ אין באסניען צו געלטען האבע אונד ניכט דיא אנדערען געזעטצע. — פיעלע זינד דער מיינונג, דאס דער סולטאן זעלבסט דיעזע רעוואלוציאן געגען אונזערע ארמעע אונטערשטיטצט, דא זיך פיעלע טירקישע סאלדאטען דען רעוואלוציאנערען אנגעשליעסען. זא פיעל איזט וואהר, דאס דער פערטראג צווישען דעם סולטאן אונד אונזערער רעגיערונג וועגען דער בעזעטצונג דער 2 טירקישען פראווינצען נאך ניכט אונטערצייכנעט ווארדע. דער סולטאן פערלאנגט נאך אימטער דיא בעשטיממונג, ווייא לאנגע אייגענטליך דיעזע „בעזעטצונג“ דויערן זאלל. אבער אונזערע רעגיערונג וויללל זיך ניכט לאנגע הערומשלעפפען לאססען, ענטוועדער דער סולטאן אונטערשרייבט זאפארט דען פערטראג, אדער דער עסטעררייכ-טירקישע קריעג בריכט אויס! אין דען לעטצטען טאגען זינד פאן וויען אויס וויעדער נייע ארמעען נאך באסניען צור פערשטערקונג אונזערער דארטיגען ארמעע ענטזענדעט ווארדען.

דער סולטאן זעלבסט מאכטע דיא אנצייגע, דאס אין דעניעניגען טירקישען געביעטען, וועלכע נאך דעם פאריזער פערטראגע אן אנדערע מעכטע קאממען זאללען, פירכטבארע רעוואלוציאנען אויסברעכען ווערדען. דיא רעוואלוציאנערען טירקען אים געבירגע זידליך פאן פיליפפאפעל וואללען דען קאמפף ביז אויפ'ס אייסערסטע פארטזעטצען.

אייסער דיעזען נאכריכטען זינד נאך זייט פארגעסטערן פאלגענדע דעפעשען היער איינגעטראפפען:

קאנסטאנטינאפעל 5. אויגוסט. דער היעזיגע פראנצאזישע געזאנדטע, הערר פארניעה, האטטע הייטע פאר אכטיסט זיינער אורלויבס-רייזע איינע אודיענץ ביים סולטאן אין אנגעלעגענהייט דער גריעכען. דער סולטאן פערזיכערטע, דיא טירקישע רעגיערונג ווירדע דען פארדערונגען גריעכענלאנדס וועגען געביעטס-ערווייטערונג גערנע נאכגעבען, דאך ווערע דאנן איין אייפשטאנד זייטענס דער טירקישען בעפאלקערונג צו פירכטען. הערר פארניעה ערקלערטע יעדאך, דאס דיא גריעכישע אנגעלעגענהייט אים זיננע דער קאנגרעס-בעשליססע אונפערציגליך ערלעדיגט ווערדען מיססע, דא דיא רעגיערונג פראנקרייכס איינע פערצאגערונג דיעזער דרינגענדען אנגעלעגענהייט ניכט צוגעבען ווירדע. איינער היער פערבריטעטען נאכריכט צופאלגע איזט גריעכענלאנד ענטשלאססען, דער טירקייא דען קריעג צו ערקלערען, וועגן דיעזע נאך לענגער צאגערט, דיא גריעכישען פארדערונגען צו געוועהרען. ענגלאנד ביעטעט וואהל אללעס אויף, אום דיא גריעכישע רעגיערונג צור רוהע צו מאהנען, דאך דירפטע דיא רוהע קוים צו ערהאלטען זיין. נאכדעם דיא גריעכישע בעפאלקערונג דאריף דרענגט, דאס דיא רעגיערונג דיא אינטערעססען גריעכענלאנדס מיט וואפפען-געוואלט צור געלטונג ברינגע.

וויען 5-טען אויגוסט. אויס דער גריעכישען הויפט-שטאדט אטהען ווירד געמעלדעט: אין היעזיגען רעגיערונגס-קרייזען וואכסט דיא איפרעגונג געגען דיא טירקישע רעגיערונג. דיעזע העטצט נעמליך אין דען גרענצ-בעצירקען דיא מאהאממעדאנישע בעפאלקערונג אויף, דאס זיא געגען דען אנשלוס אן גריעכענלאנד פראטעסטע ערהעבען זאלל, וואדורך נאטירליך אין יענען גרענצ-בעצירקען איין בלוטיגער צוזאממענשטאס צו בעפירכטען איזט צווישען דער גריעכישען אונד מאהאממעדאנישען בעפאלקערונג.

בוקארעסט 5-טען אויגוסט. דא דיא טירקען ניגמעהר דען פעסטונגס-ארט ווארנא אינבעדינגט רייטען אונד דען רוסען איבערליעפערן מיססען, פערזוכטען זיא דיא גאנצע אומגעבונג, דאמיט דיא רוסען נור איינע לעערע וויסטעניא ערהאלטען.

פֿעראיבטע, מאכטע פֿאָרגעסטערן אין זיינעם קערקער איינען זעלבסט-מאָרד-פֿערזוך. ער שטאהל פֿאָן דעם געפֿאנגנען-וועכטער איינע שעערע אונד אָפּפֿנעטע זיך דיא פולז-אדערן. דער געפֿאנגנען-וועכטער איילטע אבער רעכטצייטיג הערבייא, דעם זעלבסט-מאָרדער וואורדע איין פֿערבאנד אנגעלעגט, אונד זאָמיט בלייבט ער אם לעבען, אום עס דאנן אויף דעם גאלגען צו בעשליעסען.

* (בולגארישע גרייעלטהאטען.) געגען דיא ראָהייט, מאָרד- אונד רויב-זוכט קאָננען אללע קאָנגרעסע דער וועלט קיין ווירקזאמעס מיטטעל פינדען. זאָ ווירד אין בעטרעפֿף דער נייען גרייעלטהאטען דער בולגארען אוים אדריאנאָפעל בעריכטעט: פֿאָר וועניגען טאגען וואורדען היער וואָהל 6 בולגארען הינגעריכטעט, וייל זיא מעהרערע טירקען ערמאָרדעט אונד אויסגעפלינדערט האבען. דאסזעלבע געשאה אויך אין פֿיליפפאָפעל. אללעין אלל דאס הילפֿט ניכט, אום דער מאָרד- אונד רויב-זוכט דער בולגארען איין ענדע צו מאכען. זאָ וואורדע ערסט פֿאָר וועניגען טאגען אין דער שטאדט דעמאָטיקא, דיא פֿאָן רוסען בעזעטצט איזט, 14 טירקישע הייזער דורך דיא בולגארען געפלינדערט אונד 11 מאָהאממעדאנער געטאָדטעט. — אין דער שטאדט סליוונא האבען דיא בולגארען איבער 100 טירקישע הייזער דען פלאממען איבערגעבען, פֿיעלע טירקישע מעדכען אונד פֿרויען געשענדעט אונד דאנן אויפֿס גרויזאמסטע צערשניטטען אונד ערמאָרדעט. אונטער פֿיהרונג איהרער גייסטליכען ציעהען דיא בולגארען נאָך היינטע אין שאארען פֿאָן 200 ביז 600 מאנן, ביז אן דיא צאָהנע בעוואפֿפֿנעט, פֿאָן דאָרף צו דאָרף אונד שענדען, מאָרדען אונד פלינדערן דיא טירקישען איינוואָהנער.

* (זעלבסט-מאָרד איינער יידישען פֿרויא.) גראָסעס אויפֿזעהען ערדעגט היער דער זעלבסט-מאָרד איינער יידישען פֿרויא, דיא פֿאָם רייכסטען יידישען הויזע פעסט-אָפֿענס אבשטאממט. עס איזט דיעס דיא פֿרויא דעם באנקהויז-בעזיטצערס יאקאָב קרויז, עטעלקא געבאָרענע טאפֿלער. דיעזע פֿרויא האט נעמליך אָהנע מיטוויססען איהרעס מאננעס צו גונסטען איינעם בעפֿריינדעטען קאוואליערס איינען וועכסעל איבער 50000 גולדען שירירט. דיא פֿערפֿאללס-צייט דעם וועכסעלס ערפֿאָלגטע, דער קאוואליער לאָזטע דענזעלבען ניכט איין, נון זאָללטע איהן פֿרויא קרויז איינלאָזען. אללעין וואָהער דאס געלד, נאמענטליך נאכדעם איהר איינענער מאנן היעפֿאָן ניכטס וויססען דורפֿטע! זיא רעכנעטע דא-רויף, דאס איהר פֿאטער דאס געלד הערגעבען ווערדע, דאמיט דיא גאנצע געשיכטע געהיים בלייבע, העדר טאפֿלער העטטע דיעזע סוממע וואָהל לייכט פֿערשמערצען קאָננען. אללעין בייא דען רייכען לייטען האָרט בייא דער געלד-באָרזע יעדע געמיטהליכקייט אויף. ער וואָללטע קיינען העללער הערגעבען, אום זיינע טאָכטער אויס דער פֿערלעגענהייט צו רעטטען. דיא זאכע קאָננטע אין פֿאָלגע דעססען אונמאָגליך פֿאָר דעם מאננע פֿערטושט ווערדען, אוים פֿורכט אונד שאנדע נאהם דיא יונגע פֿרויא פֿערגאנגענען פֿרייטאג גיפֿט, אונד הויכטע אום 12 אוהר נאכטס איהר לעבען אויס.

טעלעגראפֿישע דעפעשען.

קאָנסטאנטינאָפעל 5. אויגוסט. דיא רעוואָלוציאָנערען טירקען אים געבירגע זידליך פֿאָן פֿיליפפאָפעל וואורדען פֿאָן דען רוסען אויפֿגעפֿאָרדערט, זיך בינגען 10 טאגען צו אונטערווערפֿען, דא זאָנסט דער רוסישע קריעג געגען זיא בעגיננט. דיא רעוואָלוציאָנערען פֿערבלייבען אבער בייא איהרעם ווידערשטאנדע, אונד זאָ ווירד דער קריעג דער רוסען געגען זיא בעגיננען.

פעטערסבורג 5-טען אויגוסט. בייא דער הייטיגען וואהל וואורדען סלאווי אונד האָסטינסקי געוועהלט, גראף פאלפֿי איזט נאָך פֿאָר דער וואהל צוריקגעטרעטען.

לאָנדאָן 5-טען אויגוסט. דער סולטאן וויללל דעם קאָנגרעס-בעשלוס אין בעצוג אויף גריעכענלאנד ניכט פֿאָלגען, וועסהאלב איין נייער קריעג צו בעפֿירכטען איזט.

☞ דיעס איזט דאס לעטצטע בלאטט פיר דיאיעניגען, וועלכע איהרע אבגעלויפֿענע פרענומעראציאָן ניכט מעהר ערנייערן.

געשעפֿטסבעריכט

פעסטער פרייזע.

געטריידע-געשעפֿט. פֿאָן ווייצען וואר געסטערן וועניג צו מארקטע געבראכט, דער פערקויף וואר גוט, פֿערקויפֿט וואורדען 10000 מטצר.

ווייצען טהייס נייער 300 מעטר-צטר 79·5 קילאָ 10·25 גולד. 100 מעטר-צטר׳ 78·5 קילאָ 10,15 גולד 200 מעטרצטר׳ 79·5 קילאָ 9·85 גול. 300 מעטר. צטר׳ 75· קילאָ 8.75 גולד.

קאָרן נייעס 6 גולד. —

קוקורוץ 6 גולד. —

האפֿער 5,30—5·80 גולד.

גערסטע נייע, פֿיטטער 5.40 — 5·65 גולדען.

רעפס קאָהל 14½ גולד. באנאטער 13¾—14½ גולד. —

מעהל-פרייזע (פער 100 קילאָגראמם זאמט זאק, פֿרייא אב פעסט:) נומ׳ 0: 21 גולד. 50 קר., נומ׳ 1 20 גול. 90 קר., נר׳ 2: 20 גול. 30 קר., נר׳ 3: 19 גול. 50 קר. נר׳ 4: 18 גול. 70 קר., נר׳ 5: 16 גול. 80 קר., נר׳ 6: 15 גולד. 80 קר., נר׳ 7: 13 גול. 80 קר., נר׳ 8: 12 גול. — קר., נר׳ 8½ 16 גולד. — קר., פֿיינע קלייע 4 גול. 30 קר., גראָבע קלייע 3 גולד. 20 קר.

הילזענפֿריכטע: ערבסען 10 — 12 גולד. נייע לינזען 8—12 גול. ראָהע הירזע 6.50—7. גול. — הירזע-בריין 11½ גולד. גרויער מאָהן 23—24 גול. בלויער 26—28 גול. גראָסע ווייסע באָהנען 10 — 10.40 גול. — צוויבעל — 11.— גולד. — האנפֿזאמען 13½ גולד. לייזאמען 13 גול. מאָהאר 7½ גולדען. — וויקען 5 גולד. — קר. (אללעס פער 100 קילאָ.) —

שפיריטוס נייע מעטהאָדע אים קליינען 32¼ — 32½ גולד. אלטע-מעטהאָדע 34 — 34½ גול׳ פער 10000 ליטער-פערצענט.

אונשליטט (חלב) 49—50 גול.—

ריבאָל דאָפפעלט-ראפֿפֿינירטעס 41½—42 גול. פער 100 קילאָגראמם. —

צוועטשקען. באָסנישע פֿאס.-וואארע פער אָקטאָבער 18,35 גול.

צוועטשקענמוס (לעקוואר) פער אָקטאָבער 15—16 גולד.

האָניג. געלייטערטער 34 — 35 גולד.

וואכס 152—156, ראָזענויער 142—145 גולד.

קנאָפפערן אונגארישע פרימא וואארע 21 — 22 גולדען.

פאפריקא 62—64 גולד. שאָטען 75 גולד.

פעטראָלעאום 19½ גולד.

הייטע, ווייר נאָטירען: פער 100 ק׳ אונגארישע קוה-הייט 108 — 110 גול. אָכסענהייטע טראָקענע 105 — 109 גול. ראָסהייטע 9½ — 10½ גולד. פער פאאר. קאלב-פֿעללע אָהנע קאָפּפֿע 195—206 גול. מיט קאָפּפֿען 175—180 גולד.

לעדער, פֿונדהייטע 22—25-קילאָ 182—184 גול. איינמאל פֿערזעטצטע טערצען פֿאָן 12—15-קילאָ 170—172 גולד., צווייםאל פֿערזעטצטע טערצען 15—17 קילאָ׳ 169—170 גול. דרייםאל פֿערזעטצטע טערצען פֿאָן 19—20 קילאָ 172—174 גולד.

קאלבלעדער, נעצאָגענע 360 — 360 גולדען פער 100 קילאָ.

שאפֿוואָללע, אין פֿאָריגער וואָכע וואר דאס וואָלל-געשעפֿט שוואך, עס וואורדען פערקויפֿט: 100 מעטער-צענטנער פיינע טוכוואָללען 134 — 140 גולד. 90 מטרצ׳ מיטטעלפיינע טוכוואָללען 122 — 124 גולדען. אונד 30 מטרצ׳ נערבער-ציגאיא 47 — 48 גולד. (אללעס פער 56 קילאָ.)

וויענער פרייזע.

שפיריטוס 33 — 33¼ גולד. צו 10·000 ליטער פערצענט. —

ריבאָל 40 — 40¼ גולדען. פער 100 קילאָ.

ווייצען, פערקויפֿט וואורדען 50000 מעטערצטר׳ פרייזע: טהייס-ווייצען 79—80-קילאָ׳ 10,20—10,80 גולד׳ פער מעטערצטר. —

קאָרן, אונגארישעס 71—73-קילאָגראמם 6,90—7·10 גולד׳ פער מעטער-צטר.

האפֿער אונגארישער 6.— — 6,35 גולדען פער מעטער-צענטנער.

לאָטטאָ-ציעהונג פֿאָם 3-טען אויגוסט 1878.

טעמעשוואר	35	21	10	22	68
וויען	74	67	56	10	17
גראץ	4	46	60	79	43

פֿעראנטוואָרטליכער רעדאקטער : מאיר בר׳ רייז.

פֿרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פֿריכטע		קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאגר.
ווייצען	נייער באנאטער	74	—.——.—
"	"	75	—.——.—
"	"	76	—.——.—
"	"	77	9.10 – 9.15
"	"	78	9.30 – 9.40
"	"	79	9 55 – 9 65
"	"	80	9.70 – 9 75
"	טהיים	74.	—.——.—
"	"	75.	—.——.—
"	"	76.	9.45 – 9 55
"	"	77.	9 25 – 9.30
"	"	78.	9.70 – 9.80
"	"	79.	9 85 – 9 90
"	"	80.	9.95–10.—
"	פעסטער בארדן	74.	—.——.—
"	"	75.	—.——.—
"	"	76.	9.20 – 9.25
"	"	77.	9.40 – 9.50
"	"	78.	9.65 – 9.75
"	"	79.	9 80 – 9.85
"	"	80.	9.90 – 9.95
"	ווייסענבורגער	74.	—.——.—
"	"	75.	—.——.—
"	"	76.	—.——.—
"	"	77.	—.——.—
"	"	78.	—.——.—
"	"	79.	—.——.—

פֿריכטע	קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאגר.
קאָרן	72	6.——5,80
גערסטע מאלץ	62	.——.—
גערסטע פֿיטטער	62	6.——5.75
האפֿער	41	6.——5,60
קוקורוץ באנאטער		6.20–6.10
אנדערער	73	6.05–6.—
הירזע		.——.—

לאנגזיכט (פער 100 קילא)		
ווייצען	פער אָקטאָבער	9.35
"	פֿריהיאהר	—.—
קוקורוץ		—.—
גערסטע		—.—
האפֿער	אָקטאָבער	5,78
רעפס		13,75

באללע-מעהל (פער 100 קילאָ זאמט זאק)	קר. פל.
נומער 0	21 50
" 1	20 90
" 2	20 30
" 3	19 50
" 4	18 70
" 5	16 60
" 6	15 80
" 7	13 80
" 8	12 —
" 8½	10 —
שפיריטוס: אלטע [illegible]	34.—
נייע [illegible]	32.—

קורז-טאבעללע פֿאָם 3. אויגוסט

געלד-קורז

	קר. פל.
זילבער-אגיא	100 65
דוקאטען	5 49
קייזערליך-אונגארישעס 8 גולדען גאלד-שטיק (20 פראנקס)	9 23
נאפאלעאנד׳אר	9 23
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	56 90
20 מארקשטיק	11 39
פאפיר רובעל	1 22

לאָזע.

	קר. פל.
1839-ער ראטשילד-לאָז גאנצע	318 —
דעטטא פֿינפֿטעל	318 —
1854-ער 4 פראצענטיגע שטאאטס-לאָז	108 —
1860-ער גאנצע	113 50
דעטטא פֿינפֿטעל	121 75
1864-ער לאָז צו 100 גולדען	142 40
דעטטא 50	142 40
[illegible] רעגולירונגס	24 —
[illegible]-לאָז	29 —
קרעדיט-לאָז	162 75
[illegible]-לאָז צו 40 גולדען	29 —
[illegible]-דאמפשיפֿפֿאהרטס-לאָז	94 —
אינסברוקער לאָז	19 —
קעגלעוויטש צו 10 גולדען	14 —
[illegible] 20	14 75
[illegible] 40	28 50
פאלפֿי 40	31 —
[illegible] 20	11 50
[illegible]-לאָז 40	38 50
[illegible]לאָז צו 20 גולדען	16 25
דט. דעטטא 40	36 —
סטאניסלויער 20	20 50
טריעסטער 100	117 75
דעטטא 50	61 —
וואלדשטיין 20	23 —
ווינדישגרעצער 20	28 25
אונגארישע פרעמיען-לאָז צו 100 גולד.	85 25
דעטטא צו 50 גולדען	84 75
וויענער לאָז	92 60

ווערטה-פאפיערע

	קר. פל.
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	79 25
טעמעשוואר-באנאטער	77 25
זיעבענבירגישע	76 —
גאליציש	84 —
בוקאווינער	81 25
אונגארישע אייזענבאהנאנלעהען	102 25
ווייגצעהנט-אבלאזונגס-אבליגאציאָנען	85 25
פפאנדבריעפע דער אונגארישען בארדענקרעדיט צו 5 איינהאלב פערצענט	95 —
דער אונגארישען היפאָטעקען באנק צו 5 איינהאלב פערצענט	79 25
דער אונגארישען אללגעמיינען בארדענקרעדיט אנשטאלט צו 5 אונד איינהאלב פערצענט	—.—
דעטטא צו 6 פערצענט	—.—
דער פעסטער קאממערציאל-באנק	96 —

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS

Budapest 1878 Druck v. M. Burian, Marokkanerhof.

דורך די״א אללערהאָכסטע אנערקעננונג ניכט געזי-
בערט. דאס הענגט דאפאָן אב, אָב טיסאָ איס
נעכסטען פארלאמענטע די״א מאיאָריטעט פיר זיך
האבען ווערדע. איזט די״א רעגיערונגס-פארטיי״א
פערנער זאָ גליקליך וויא אם ערסטען וואהלטאגע,
דאנן ווירד דיעזעלבע נאָך שטערקער אונד צאהל-
רייכער זיין, אלס איס פאָריגען רייכסטאגע. עס
שטעהט יעדאָך צו בעפירכטען, דאס דער פאלל
פאָן דעברעצין איס גאנצען לאנדע אנשטעקענד
ווערדען קאָננטע. פאללט איין מאָנארך אין איינער
שלאכט, זאָ ווירד דעססען טאָד בעקאננטליך פאָר
דער ארמעע געהיים געהאלטען, דאמיט דיעזע
אין דער פאָרטזעטצונג דעם קאמפפעס ניכט ענט-
מוטהיגט ווערדע. דער פאלל טיסאָ׳ס אין דעברע-
צין קאָננטע יעדאָך קיין געהיימניס בלייבען. דער
טעלעגראף פערקינדעטע די״א טיעף איינגרייפענדע
נאכריכט נאָך אן דעמזעלבען טאגע נאָך אללען
ריכטונגען היין. אין דיעזער שטונדע בריגגען בע-
רייטס אללע נאָרד-אמעריקאנישען בלעטטער די״א
נאכריכט, דאס דער אונגארישע מיניסטער-פרעזי-
דענט בייא דער וואהל דורכגעפאללען. עס פראגט
זיך אלזאָ: אָב מאן אים גאנצען לאנדע איך
יעטצט נאָך, נאכדעם דאס הויפט דער רעגיערונג,
נעמליך דער מיניסטער-פרעזידענט, געפאללען
איזט, דעננאָך מיט זאָ פיעלעם אייפער די״א רע-
גיערונגס-קאנדידאטען וועהלען ווירד? דאָך —
מאָגען די״א וואהלען וויא אימטער אויספאללען,
טיסאָ ווירד קיינען עמפפינדליכען שאדען ערליי-
דען. ערהאלט ער איס רייכסטאגע די״א מאיאָריטעט,
זאָ בלייבט ער יא מיניסטער-פרעזידענט. ערשיינט
יעדאָך די״א רעגיערונגס-פארטיי״א אים נעכסטען
רייכסטאגע זעהר געשוועכט, זאָ קאנן טיסאָ וואָהל
אלס מיניסטער-פרעזידענט פאללען, אום אלס בא-
ראָן אָדער גראף אייפצוערשטעהען. עבען וויל טיסאָ
זיינען גאנצען רוף, זיינע בעליעבטהייט, זיינע גאנצע
פערזאנליכקייט דער פאָן איהם בעפאָלגטען פאָ-
ליטיק צום אָפּפער געבראכט, ווירד ער היעפיר
געווים דורך די״א ערהעבונג אין דען באראָנ- אָדער
גראפען-שטאנד בעלאהנט ווערדען. — זאָ דארף
מאן שאָן פאללען. דאס הייסט איין פאללען ניכט
נאָך אינטען, זאָנדערן נאָך אייפווערטס!

*(איין צווייטער בריעף קאָשוטה׳ס.) וואהרשיינליך, אום אויף דען גאנג
דער וואהלען איינווירקען צו קאָננען, האט לודוויג
קאָשוטה זיינעם ערסטען בריעפע, דען וויר אין
פאָריגער נוממער מיטגעטהיילט, זאָגלייך איינען
צווייטען בריעף פאָלגען לאססען, אין וועלכעם
דערזעלבע זיך נאטירליך צו גונסטען דער אייסערסט
ליגקען פארטיי״א אויסשפריכט. אין דיעזעם שריי-
בען הייסט עס אינטער אנדערעם: „נור די״א פאָלי-
טיק דער אייסערסט ליגקען איזט איינע געזונדע
אונד גערעכטע. וויר וואָללען בלאָס, וויא דיעס
אויך אין איינעם געזעטצע פאָם יאהרע 1790 אויס-
דריקליך פעסטגעשטעללט ווארדע, די״א געמיינ-
זאמקייט דעם הערשערס מיט עסטעררייך. דאס
הייסט מאן געוואָהנליך „פערזאָנאל-אוניאָן״ אונד
בעדייטעט, דאס עסטעררייך אונד אונגארן אונטער
איינעם אונד דעמזעלבען מאָנארכען שטעהען
מיססען. וויר ווינשען יעדאָך קיינע „רעאל-אוניאָן״,
דאס הייסט: וויר ווינשען ניכט, דאס די״א ביידען
שטאאטען עסטעררייך אונד אונגארן צו איינעם
איינהייטליך עסטעררייך-אונגארישען רייכע פער-
שמאָלצען ווערדען! העטטע אונגארן זיינע פאָללע
אונאבהענגיגקייט, דא קאָננטע עס מיט אללער
וועלט פריעדליך לעבען. אבער דורך זיינע פער-
איינגונג מיט עסטעררייך שטעהט עס אין געפאהר,
פאָן רוסלאנד פערשלונגען צו ווערדען. עסטעררייך
האט זעהר פיעלע סלאווען אונד טשעכען, די״א אללע
נאָך רוסלאנד שטרעבען. עסטעררייך איזט דאהער
גענאָטהיגט, געגען די״א סלאווישע נאציאָן אנצו-
קעמפפען אונד אונגארן מוס זיין בלוט הערגעבען,
אום עסטעררייך צו שיטצען! מאנכע רעדען זיך
איין: דער קאָנגרעס האבע דען פריעדען געבראכט!
וועלכע טיישונג! איזט אויך דאס איין פריעדע, ווענן
עסטעררייך זיין קריעגס-באָדשעט אום קיינען העל-
לער אונד זיינע ארמעען אום קיינען איינציגען מאנן
פערמינדערן קאנן! דער קאָנגרעס האט דער רוסי-
שען פאָליטיק פאָרשוב געלייסטעט. רוסלאנד האט
אין אייראָפּא אונד אין אזיען נייע געביעטע ער-
וואָרבען; רוסלאנד בעהערשט דורך בעזיטצנאהמע
פאָן בעסאראביען די״א דאָנויא. רוסלאנד איזט דעם
עסטעררייכישען שטאאטע געפעהרליכער אלס
פריהער. איין צוזאממענשטאָס ווירד דא באלד
ערפאָלגען. מאריא טהערעזיא שריעב איינסט דער
רוסישען קאיזערין עליזאבעטה פאָלגענדע מערק-
ווירדיגען וואָרטע: „מאיעסטעט! איך וויל גערנע
איהרע פריינדין, ניכט אבער איהרע נאכבארין
זיין!“ זיא וואוסטע עס וואָהל, וועלכע געפאהר די״א
נאכבארשאפט רוסלאנדס פיר עסטעררייך בעדיי-
טעט! דורך די״א טהיילונג פאָלענס איזט רוסלאנד
אונזער אונמיטטעלבארער נאכבאר געוואָרדען.
זייט יענער צייט וואורדען די״א רייבונגען צווישען
ביידען שטאאטען בלאָס צייטווייליג אונטערבראָ-
כען, האבען אבער ניע ווירקליך אייפגעהאָרט. דורך
די״א בעזעטצונג באָסניענס אונד דער הערצעגאָווינא
איזט אונגארן דעם רוסישען געביעטע בעדייטענד
נעהער גערוקט. וויר ווערדען אלזאָ דען בלוטיגען
צוזאממענשטאָס מיט רוסלאנד צוערסט עמפפינ-
דען. אלל דאס קאָננטע ניכט זאָ קאָממען, ווענן
אונגארן מיט עסטעררייך ניכט פעראייניגט וועריע,
דא וויר אונס אין דיעזעם פאללע אום באָסניען
אונד די״א הערצעגאָווינא ניכט געקיממערט העט-
טען. אונס געהען יא די״א סלאווען גאר ניכט אן!
איך קאנן דאהער נור די״א פאָליטיק דער אייסערסט
ליגקען פארטיי״א עמפפעהלען!“ — דיעזע עמפפעה-
לונג קאָשוטה׳ס ווירד אים לאנדע ווענינ איינדרוק
מאכען. די״א אייסערסט ליגקע פארטיי״א האט
קיינע אייסזיכט, אים אונגארישען פארלאמענטע
יע די״א מעהרהייט צו בילדען. דיעזען לייטען ווירד
ניכט געהאָלפען ווערדען, ווענן קאָשוטה אנשטאטט
צוויי״א, זאָגאר צעהן בריעפע צו איהרען גונס-
טען שרייבען זאָללטע! בלאָס אין דעברעצין שיינט
די״א אנזיכט קאָשוטה׳ס איינען טיעפען איינדרוק
געמאכט צו האבען, וועסהאלב דאָרט ווירקליך
דריי״א אייסערסט ליגקע געוועהלט וואורדען!

*(סולטאן אבדול האמיד אלס וואָהלטהעטער דער „אלמנות אונד יתומים“.) אויס קאָנסטאנטינאָפעל
ווירד בעריכטעט: מיט דעם איינקאָממען דעם גע-
גענווערטיגען סולטאנס איזט עס אין פאָלגע דעם
קריעגעס זעהר שמאל בעשטעללט. ניכט איינמאל
די״א פעסטגעשטעללטע „ציוויל-ליסטע“ (יאהרעס-
געהאלט) קאנן דעמזעלבען אָרדנונגסגעמעס אויס-
בעצאהלט ווערדען. אללײן טראָטצדעם דער סול-
טאן זעלבסט זעהר הייפיג אין גראָסען געלד-פער-
לעגענהייטען זיך בעפינדעט, שפענדעט ער גראָסע
סוממען צו גונסטען דער וואייזען (יתומים). זיין ער-
מאָרדעטער אָנקעל, דער געוועזענע סולטאן אבדול
אציז, הינטערליעס בעקאננטליך איינע גראָסע אנ-
צאהל פאָן פרויען אונד קינדערן. דיעזע ווערדען
נון פאָן אבדול האמיד מיט וואהרהאפט קאיזערלי-
כעם אייפוואנדע ערהאלטען. אללײן דאמיט איזט
די״א וואָהלטהעטיגקייט דעם יונגען סולטאנס נאָך
ניכט ערשאָפּפט, דא ער אויך אנדערען וויטווען אונד
וואייזען רייכליכע אונטערשטיטצונגען אנגעדייהען
לאסט. פאָר איינינען טאגען וואורדע דער רעבענ-
שאפטסבעריכט דעם קאָנסטאנטינאָפלער וואייזענ-
הויזעס פעראָפפענטליכט, וואָבייא זיך איין דעפי-
ציט פאָן 15000 פראנקס הערויסשטעללטע. אום
דיעזע אנשטאלט פאָר דעם אונטערגאנגע צו רעט-
טען, דעקטע דער סולטאן דיעזע בעדייטענדע
סוממע אויס זיינער פריוואט-קאססא. יעטצט עבען
לאסט דער סולטאן אויף זיינע איינענען קאָסטען
איין גראָסארטיגעס וואייזענ-הויז אייפפיהרען פיר
די״א קינדער יענער סאָלדאטען, די״א אים קריעגע
געגען רוסלאנד געפאללען זינד. אויך דאס יידישע
שפיטאל אונד וואייזענהויז אין קאָנסטאנטינאָפעל
ערהאלט פאָם געגענווערטיגען סולטאן איינע יעהר-
ליכע אונטערשטיטצונג פאָן 2500 פראנקס. — דא
זיעהט מאן, וויא עס אויף דער וועלט געהט! איין

אינטער דען יודען וואר נאטירליך דיעזע עהע פיר הייליג
אונד די״א אויס דערזעלבען ענטשטאממענדען קינדער פיר
עהרליך-עהעליכע געהאלטען. די״א בעהאָרדען, וועלכע די״א
זיטטליכקייט דער יודען אים פאמיליען-לעבען קאננטען,
מערקטען וואָהל, דאס דיעס נור איינע „אנגעשטעללטע
זאכע“ איזט, דאס די״א יודען ניכט אין ווילדער עהע לעבען,
אונד דאס איהרע קינדער קיינע באנקערטע זינד; אבער
פיר שוועריגעם געלד דריקטען זיא איין אויגע צו.

זאָ לאנגע אלזאָ די״א יודען זעלבסט געשוויעגען אונד
זיך געגענזייטיג ניכט פערראטהען האבען, וואר זעלטען
איינע געפאהר צו בעפירכטען; אבער די״א עלטערן האטטען
דורך יענען ערלאסס איינע אונבעשרענקטע מאכט איבער
די״א הייראטה איהרער קינדער. ווענן זיך צום בייאשפיעל
איין ניכט ערסט-געבאָרענער זאָהן אין איין מערכען פאָן
ניכט-אנגעזעהענער פאמיליע פערליעבטע אונד זיא געגען
דען וויללען דער עלטערן הייראטען וואָללטע, דא ראַטה-
טען די״א עלטערן מיט דער אנצייגע בייא דער בעהאָרדע,
אונד איינע זאָלכע הייראטה קאָננטע אויך ניכט צו שטאנ-
דע קאָממען.

נאָך דיעזער ערקלערענדען איינלייטונג וואָללען וויר
נון מיט אונזערער ערצעהלונג בעגיננען:

אים יאהרע 1832 לעבטען אין קאָלין (אונ-
ווייט פאָן פראג) צוויא רייכע ברידער, זיא וואַרען די״א
זאָהנע דעם געמיינדע-פאָרשטעהערס, ר׳ שמואל בידשאָוו,
דער אים יאהרע 1828 געשטאָרבען איזט. דער עלטעסטע
דיעזער ברידער, וועלכער אויך ערסט-געבאָרענער וואר אונד
דאהער אויך אלס רייכער פאמיליאנט פיהצייטיג איין
מערכען פאָן אנגעזעהענער רייכער פאמיליע הייראטען
קאָננטע, היעס ר׳ יעקב בידשאָוו אונד וואורדע עבענפאללס
צום פאָרשטעהער דער גראָסען געמיינדע קאָלין געוועהלט.
דער יינגערע ברודער היעס מאקס סאמועלזאָהן אונד וואר
מיט זיינער פיער אונד צוואנציג יאהרע נאָך איממער
לעדיג. ער וואר וואָהל ניכט וועגען יענעם אונגליקזעליגען
קאיזערליכען ערלאססעס אללײן נאָך אונפערהייראטעט.
דענן דאגעגען העטטע ער זיך אלס רייכער יונגע העלפען
קאָננען; ער קאָננטע נור דאהער ניכט הייראטען, וויל ער
מאקס סאמועלזאָהן געהייסען האט. — „די״א פאָרנעהמען
פראָממען יידישען עלטערן האבען אויך רעכט, דאס זיא
דיר קיינע טאָכטער צור פרויא געבען! (זאגטע איינסט דער
עלטערע ברודער ר׳ יעקב צו זיינעם יינגערן ברודער מאקס)
דוא ביזט אלס פראָממער „בחור“ אונטער דעם נאמען מאיר
בידשאָוו נאָך פראג געריים אונד קאָממסט נאָך הויזע אלס
שטודענט מיט דעם נייען נאמען מאקס סאמועלזאָהן. איין
יודע זאָלל הייסען מאקס אונד סאמועלזאָהן דאצו! האט
מאן דאס נאָך געהאָרט? אונזער פאטער וואר פאָן דעם
אָרטע בידשאָוו אונד האט געהייסען ר׳ שמואל בידשאָוו,
אונד זאָ קאָננטעסט דוא אלס זיין זאָהן אויך ר׳ מאיר
בידשאָוו הייסען; נור וויל דער פילאָזאָף משה דעסויער
זיך „מענדעלסזאָהן“ געשריעבען האט, וויללסט דוא אויך
סאמועלזאָהן הייסען. פרייליך, ווענן מאן אין פראג אנ-
שטאטט צום ראבבינער צום פראָפעססאָר געהט, אום נור
„אייפגעקלערט“ צו ווערדען . . . אבער איך וויל ניכט
וויטער מיינען מונד צום באָזען אויסמאכען — אונד וויל
שווייגען!“ —

„ניין, שווייגע ניכט, שפריך נור וויטער! ערווידער-
טע מאקס) אבער דוא פירכטעסט דיך, איך ווערדע דיך בייא
מיינעם אָנקעל אין פראג פערקלאגען. ער איזט דער ברו-
דער אונזערעס פאטערס, איזט עבענפאללס אין בידשאָוו
געבאָרען, שרייבט זיך אבער ניכט מעהר בידשאָוו, זאָנדערן
ראָבערט וואָלפזאָהן. נור ער האט מיך צום לאטיינישען
שטודיאום פערלייטעט. אבער איהם געטרויעסט דוא דיך
ניע איין באָזעס וואָרט אָדער „תּוֹכָחָה“ צו זאָגען. — וואראום?
דארום, וויל דוא נור פראָמם ביז צור טאשע ביזט. דוא
פירכטעסט, ער ווערדע דיר דאנן פאָן זיינעם אונגעהייערן
רייכטהום ניכטס פערמאכען.“

אונד אין דער טהאט וואר הערר ראָבערט וואָלפ-
זאָהן אין פראג איין גאנץ זאָנדערבארער מענש. ער וואר
דאמאלס דער רייכסטע מאנן אין דער פראגער געמיינדע,
מאן שעטצטע זיין פערמאָגען אויף צוויא מיללאָנען, וואס
בעזאָנדערס דאמאלס איין אונגעהייערער רייכטהום וואר,
לעבטע אבער אין דיעזער באָהמישען הויפטשטאדט, וויא
איין זאָנדערלינג. ער וואר איינמאל אין זיינער יוגענד, אין
זיינער געבורטס-שטאדט בידשאָוו בעליידיגט וואָרדען.
וואָלפזאָהן פערליעס דאהער שנעלל זיינע געבורטס-אָרט
אונד שוואור, דענזעלבען ניעמאלס צו בעטרעטען. ער צאָג
הינויס אינס דייטשע רייך, מאכטע זיך אנזעססיג אין העס-
סען, וואָ ער זיך אלס געלד-פערמיטטלער דעם רעגיערענ-
דען פירסטען איינען גראָסען רייכטהום ערוואָרבען האטטע.
ער הייראטעטע זאָדאנן איינע פרויא אויס רייכעם הויזע,
דא זיא איהם אבער שאָן אים ערסטען יאהרע אונטרייא
וואורדע, ליעס ער זיך פאָן איהר שיידען, אונד שוואור,
ניעמאלס מעהר צו הייראטען, אונד איבערזיעדעלטע זאָדאנן
נאָך פראג. —

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

אדריאנאפּעל 5-טען אויגוסט. איינע
בולגארישע דעפּוטאציאָן ערשיען היינטע ביים רו-
סישען גענעראל-גובערנער בולגאריענס אונד
פֿיהרטע קלאגע דאריבער, דאס דיא שטאדט פֿי-
ליפּפּאָפּעל ניכט אן בולגאריען אנגעשלאָססען
ווארדע, זאָנדערן אויך פֿערנער אונטער טירקי-
שער אָבער-הערשאַפֿט פֿערבלייבט. דער גענע-
ראל-גובערנער, וועלכער דיא מיטגליעדער דיע-
זער-דעפּוטאציאָן וועגען איהרער רוסישען געזיננונג
זעהר פֿריינדליך איינפֿינגאָממען, זאגטע דענזעלבען
ביים אבשיעדע: „טראָסטען זיא זיך, מיינע הער-
רען! עס בלייבט ניכט ביים געגענווערטיגען צו-
שטאנדע. נור נאָך וועניגע יאהרע אונד אייער
וואונש ווירד אין ערפֿיללונג געהען. רוסלאנד ראס-
טעט בלאָס איין וועניג, אבער עס ווירד באלד
זיינע אויפֿגאבע אים אָריענטע דורכזעטצען!

פֿערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (טיסאָ אונד יויקאַי — דורכ-
געפֿאללען.) אם 5-טען דיעזעס וואר אין
אונגארן דער ערסטע וואהל-טאג. ער וואר פֿיר
דיא ליבעראלע אָדער רעגיערונגס-פּארטייא אי-
בעראויס גינסטיג. אין דען מייסטען וואהלבעציר-
קען זינד אן דיעזעם טאגע דיא רעגיערונגס-קאנ-
דידאטען מיט איינשטיממיגקייט געוועהלט וואָר-
דען; אין אנדערען וואהלבעצירקען זיעגטען דיא
אנהענגער דער רעגיערונג מיט ערסטענס דורך גראָ-
סע שטיממען-מעהרהייט. דיא אנהענגער דער
אונאבהענגיג ליבעראלען אונד דער אייסערסט
לינקען פּארטייא קאָנטען טראָטץ דער גראָססען
אנשטרענגונגען פֿערהעלטניסמעסיג נור וועניגע
וואהלבעצירקע פֿיר זיך עראָבערן. מאן קאָננטע
אלזאָ זאגען, דאס דער ערסטע וואהל-טאג פֿיר
דיא רעגיערונג אין זיעגרייכער וואר! אונד דאָך
איזט דיעזער זיעג איין זאָלכער, וואָריבער דיא רע-
גיערונג ניכט דיא פֿאָללע פֿריידע עמפּפֿינדען קאנן.
מאן דענקע זיך איינע שלאכט, אין דער איינע
ארמעע וואָהל גלענצענד געזיעגט, דער אן איה-
רער שפּיטצע געשטאנדענע מאָנארך יעדאָך אויף
דעם שלאכטפֿעלדע בליעב! וויר וואָללען דא ניכט
דאפֿאָן שפּרעכען, דאס מאריץ יויקאי, איי-
נער דער בעליעבטעסטען מעננער דעם גאנצען
לאנדעס, אין זיינעם ביזהעריגען וואהלבעצירקע,
נעמליך דער פּעסטער יאָזעפֿשטאדט, געגען הערין
דעזידער סילארי, דער צו דער אונאבהענגיג ליבע-
ראלען פּארטייא געהאָרט, אין אינערוואַרטעטער
ווייזע דורכגעפֿאללען איזט. דאס קאָננטע מאן נאָך
פֿערשמערצען. דער זיעג איינער ארמעע בלייבט
יא דאָך איין פֿאָללקאָממנער זיעג, וועגן אויך איין
בעליעבטער גענעראל אים קאמפּפֿע איינע טאָדט-
ליכע וואונדע ערהיעלט. אנדערס מיס עס יעדאָך
אויפֿגעפֿאסט ווערדען, וועגן דער מיניסטער-פּרע-
זידענט קאלאָמאן פֿאָן טיסאָ אין דעברעצין, וואָ ער
זייט דעם בעשטאנד דער אונגארישען קאָנשטיטו-
ציאָן אימער מיט איינשטיממיגקייט געוועהלט
ווארדע, אם 5-טען דיעזעס דורכגעפֿאללען איזט,
אונד צוואר געגען הערן ערנסט שימאָני, דען בע-
קאנטען פֿיהרער דער אייסערסט לינקען פּאר-
טייא! דאס איזט אימערהין פֿיר דיא רעגיערונג
איין שלאג, פֿאָן דעם מאן לאנגע בעטייבט בליי-
בען מיס. הערר פֿאָן טיסאָ איזט ניכט בלאָס ביר-
גער דער שטאדט דעברעצין, ער וואר פֿיעלמעהר
זייט יע דער אללמעכטיגע הערשער אין דיעזער
שטאדט. זיינע געגנער שפּאָטטעטען דענזעלבען
אימער מיט דעם טיטעל: „דער קאָניג פֿאָן דעב-
רעצין“. הערר פֿאָן טיסאָ ליעס זיך דיעזען
שפּאָטט-נאמען זעהר גערנע געפֿאללען. דענן ער
וואוסטע עס זעהר גוט, דאס וועגן ער'ס אים
שטאאטע צור שטעללונג איינעס מיניסטער-
פּרעזידענטען געבראכט, ער דיעס ניכט אללײן
זיינעם גראָססען רייכטהומע אונד זיינעם גוטען
קאָפּפֿע צו פֿערדאנקען האבע. מאן קאנן זעהר
רייך זיין, מאן קאנן איינען זעהר גוטען קאָפּף הא-
בען, אָהנע דעסהאלב זיך דיא האָכסטע שטעללע
אין איינעם שטאאטע ערריננגען צו קאָננען. טיסאָ
איזט אין ערסטער רייהע דעסהאלב זאָ גראָס גע-
וואָרדען, וויל דיא צווייטע שטאדט אין אונגארן,
וויל נעמליך דעברעצין, איהם דאס פֿאָללסטע
פֿערטרויען שענקטע אונד נור דאס טהאט, וואס
קאָלאָמאן טיסאָ אנגעראטהען אָדער אנבעפֿאָהלען.
דיא בעדייטונג דעברעצינס איזט אבער אים דאָפּ-
פּעלטעם גרונדע אימער איינע זעהר גראָססע גע-
וועזען אונד צוואר, וויל עס ערסטענס דיא אם מייס-
טען אונגארישע שטאדט אים לאנדע איזט, 2-טענס
אבער, וויל דאס גאנצע ביהאָרער אונד האידוער
קאָמיטאט זיך אין פּאָליטישען בעציהונגען עבען
נאָך דעברעצין ריכטעטען. מאן קאנן אלזאָ זאגען:
דאס דעברעצין אייגענטליך הערן טיסאָ צור האָ-
הען שטופּע איינעס מיניסטער-פּרעזידענטען עמ-
פּאָרגעטראגען האט! אונד נון וואַרף דעברעצין
הערן טיסאָ פֿאָן זיינען שולטערן אונד ענטצאָג
איהם דאס פֿערטרויען. וואס קאנן דא דער גרונד
היעפֿאָן זיין? עטווא פּערזאָנליכער האס? געוויס
ניכט. דיא פּערזאָן טיסאָ'ס ווירד אין דעב-
רעצין אימער איינע בעליעבטע, איינע האָכגע-
אכטעטע בלייבען. עס איזט אלזאָ ניכט דיא פּער-
זאָן טיסאָ'ס, דיא אין דעברעצין איינע זאָלך
עמפּפֿינדליכע ניעדערלאגע ערליטטען, זאָנדערן
זיינע פּאָליטיק! אין בעצוג היעפֿיר איזט
דאס יא ניכט ער אללײן אין דעברעצין דורכגע-
פֿאללען, זאָנדערן אויך דיא אנדערען צווייא רע-
גיערונגס-קאנדידאטען. דעברעצין וועהלטע דיעס-
מאל אין זיינען דרייא וואהל-בעצירקען לויטער
מיטגליעדער דער אייסערסט לינקען אונד צוואר
דיא הערערן: ערנסט שימאָני, איגנאץ העלפֿי אונד
באראָן באָלדאטשי. מערקווירדיג היעבייא איזט,
דאס איגנאץ העלפֿי, דער אויך אין פּעסט אלס
קאנדידאט אויפֿגעשטעללט וואר, אן דעמזעלבען
טאגע אין אונזערער הויפּטשטאדט איינע ניעדער-
לאגע ערליטטען. ער קאנן דאהער מיט רעכט
זאגען: „איך בין אויף דעם שלאכט-פֿעלדע אין
פּעסט געפֿאללען, אין דעברעצין אבער וויעדער
אויפֿערשטאנדען!“ אימערהין זיעהט מאן אוים
דעם גאנצען, דאס אין דעברעצין ניכט טיסאָ, זאָנ-
דערן בלאָס זיינע פּאָליטיק בעקעמפּפֿט ווארדע.
אונד היערין ליעגט פֿיר אונזערן מיניסטער-פּרעזי-
דענטען איין גראָססער טראָסט. דעברעצין וואָללטע
נעמליך זיינע צושטיממונג ניכט צום נייען אויס-
גלייכע מיט עסטעררייך געבען, דער פֿאָן טיסאָ
אונד זיינער פּארטייא צו שטאנדע געבראכט ווור-
דע; דעברעצין וואָללטע נאָך וועניגער זיינע צו-
שטיממונג צו דער בעזעטצונג באָסניענס אונד
דער הערצעגאָווינא געבען; עס האט פֿיעלמעהר
פֿאָם אנפֿאנגע אן איינען אָפּפֿענען קריעג געגען רוס-
לאנד געוויינשט. העטטע נון דעברעצין זאָוואָהל
קאָלאָמאן טיסאָ אלס דיא אנדערען רעגיערונגס-
קאנדידאטען געוועהלט, זאָ ווירדע דיעס אויסגע-
זעהען האבען, אלס וואָללע דעברעצין דען נייען
אויסגלייך אונד דיא בעזעטצונג באָסניעס אונד דער
הערצעגאָווינא ביללינגען! אום דיעזען שיין פֿאָן זיך
פֿערנע צו האלטען, ליעס דעברעצין ניכט בלאָס
הערן טיסאָ, זאָנדערן אויך דיא אנדערען צווייא
רעגיערונגס-קאנדידאטען פֿאללען. דיעזע טהאט-
זאכע קאנן אבער הערן פֿאָן טיסאָ וועניגסטענס
נאָך אָבען צום גראָססען נוטצען געררייכען.
זיינע מאיעסטעט ווירד נעמליך דיא האָהען פֿער-
דיענסטע טיסאָ'ס צו ווירדיגען וויססען, דער אום
דיא איינהייט דעס עסטעררייך-אונגארישען שטאא-
טעס דורך דען נייען אויסגלייך צו רעטטען, זאָ צו
זאגען, זיך זעלבסט געאָפּפֿערט האט. זיינע מאיעס-
טעט ווירד דיא פֿ[illegible] ערנסטע [illegible]
אללערהאָכסט צו ווירדיגען וויססען, דער דיא אל-
לערהאָכסטען אָרטעס אלס צוועקמעסיג ערקאנטע
בעזעטצונג באָסניענס אונד דער הערצעגאָווי-
נא מיט זיינעם איינפֿלוססע אונטערשטיטצט האט,
אָבגלייך ער וויססען קאָננטע, דאס דיא אָפּפֿענט-
ליכע מיינונג זיינער ליעבלינגס-שטאדט דעברעצין
איהן היעפֿיר פֿערדאממען ווערדע! אללענפֿאללס
איזט דיא מיניסטער-פּרעזידענטשאַפֿט טיסאָ'ס

פֿאָלליעטאָן.

דאס פֿערשוואונדענע טעסטאמענט.

ערסטעס קאפּיטעל.

וויר פֿערזעטצען אונס ניכט אין איין פֿאָריגעס יאהר-
הונדערט אונד בעגעבען אונס אויך ניכט נאָך דעם ווייטען
ענגלאנד. זאָנדערן ערצעהלען איינע געשיכטע, דיא זיך
אין דיעזעם יאהר-הונדערטע אין אונזערער מאָנאר-
כיע צוגעטראגען האט. דיעזע געשיכטע נימט איהרען
אנפֿאנג אים יאהרע 1832, אלזאָ 16 יאהרע פֿאָר דעם עוויג
דענקווירדיגען רעוואָלוציאָנס-יאהרע 1848, וועלכעס בייגאהע
אין גאנץ אייראָפּא איינע ענטשיידענדע ווענדונג צו גונס-
טען דער פֿרייהייט בראכטע.

פֿאָר יענעם רעוואָלוציאָנס- אונד פֿרייהייטס-יאהרע
וואַרען דיא מיניסטער אין ווין פֿאָן דענזעלבען זאָרגען
געקוועלט, פֿאָן וועלכען איינסט פּרעה, דער קאָניג פֿאָן
מצרים, געקוועלט וואר, אונד פֿאָן וועלכען יעטצט הערר
אישטוואַני געקוועלט ווירד. דיעזער געגענשטאנד דער זאָרגע
וואר: דיא אייסעראָרדענטליכע פֿרוכטבארקייט אונד פֿער-
מעהרונג דער יודען. יע מעהר מאן דיא יודען פּייניגטע,
דעסטאָ מעהר פֿערמעהרטען זיא זיך.

אום דיעזעם איבעל אבצוהעלפֿען, פֿעראָרדנעטע
איינסט פּרעה, דאס מאן יעדען נייגעבאָרענען יידישען קנא-
בען אינס וואססער ווערפֿע; דיא קאיזערליכען ראטה-געבער
אין ווין וואָללטען וואָהל קיין זאָ גרויזאמעס מיטטעל
ערגרייפֿען, זיא ליעסען בלאָס דיא פֿעראָרדנונג ערגעהען,
דאס פֿאָן דען יודען נור דער ערסט-געבאָרענע זאָהן הייראטהען
דאַרף, וועהרענד דיא איבריגען לעדיג בלייבען מיססען.

צו יענער צייט ערהיעלטען אללע יידישען געמיינ-
דען פֿאָן באָהמען אונד מעהרען איינע מיניסטעריעללע
אויפֿפֿאָרדערונג, דיא אנצאהל אללער יודען באָהמענס אונד
מעהרענס גענויא אנצוגעבען. דיא געמיינדע-פֿאָרשטעהער
פֿערשטאנדען ניכט דען צוועק דיעזער יודען-צעהלונג, אונד
גלויבטען, עס האנדעלט זיך אום דאס אויפֿערלעגען איינער
נייען יודען-שטייער. זיא גאבען דאהער דיא אנצאהל דער
יודען, וועלכע דאמאלס אין ווירקליכקייט 200000 בעטרוג,
נור אויף 150000 אן, אינדעם זיא דאכטען, דאס יע קליי-
נער זיא דיא יודען-אנצאהל אנגעבען, דעסטאָ וועניגער
שטייער ווירד אויף זיא אויסגעוואָרפֿען ווערדען קאָננען.

היערויף קאם נון צור שרעקליכען איבעראשונג
אללער יידישען געמיינדען איין קאיזערליכער ערלאסס,
דאס פֿאָן נון אן נור 150000 יודען אין באָהמען אונד
מעהרען וואָהנען דירפֿען, אונד דאס עבען נור דער ערסט-
געבאָרענע זאָהן הייראטהען דאַרף, פֿיר יעדע נאָך דיעזעם
ערלאסס פֿערבאָטענע הייראטה זייא דיא בעטרעפֿפֿענדע
געמיינדע פֿעראנטוואָרטליך.

נור דער ערסט-געבאָרענע זאָהן דורפֿטע אלזאָ הייראַ-
טען אונד פֿאמיליע האבען, וועסהאלב מאן איהן אויך
„פֿאמיליאנט“ גענאננט האט. דורך יענען אונגליקליכען
ערלאסס האבען דיא ערסטגעבאָרענען יונגען ערסט איינען
בעדייטענדען ווערטה ערהאלטען, אונד דיא עלטערן פֿאָן
הייראטהס-פֿעהיגען טאָכטערן מוססטען אונגעהייער פֿיעל
מיטגיפֿט האבען, אום איהרע טאָכטער מיט „פֿאמיליאנטען“
פֿערהייראטהען צו קאָננען.

אינדעססען גלויבע מאן יא ניכט, דאס איין פֿאָר-
נעהמער מאנן זיינע טאָכטער איינעם „פֿאמיליאנטען“
פֿאָן ניכט-אנגעזעהענער פֿאמיליע געגעבען העטטע.
טראָטצדעם דער יודע זאָ זעהר אונטערדריקט וואר, זאָ
האטטע ער דאָך געוויסערמאססען איינען אדעל-שטאָלץ,
ער היעלט זעהר פֿיעל אויף דען יחוס אונד פֿערשוועגערטע
זיך ניכט גערנע מיט לייטען, דיא ניכט פֿאָן אנגעזעהענער
פֿאמיליע זינד. פֿיעלע עלטערן ליעסען ליעבער איהרע
טאָכטער לעדיג בלייבען, בעפֿאָר זיא איינעם „פֿאמיליאנ-
טען“ צו געבען, דעססען פֿאמיליע איהנען ניכט צוזאגטע.
דער אונטערשיעד צווישען אריסטאָקראטען אונד דעמאָקרא-
טען, צווישען אדעליגען אונד ניכט-אדעליגען, עקסיסטירט
וואָהל אונטער דען יודען ניכט דעם נאמען נאָך, אבער
דאָך דעם וועזען נאָך. דיא גראָסטען עהע-הינדערניססע
צור דאמאליגען צייט וואַרען דאהער נור צווייא: ערסטענס,
וועגן דער לעדיגע מאנן קיין ערסט-געבאָרענער וואר —
אונד צווייטענס, וועגן דער מאנן אָדער דאס וויב ניכט
פֿאָן אנגעזעהענער פֿאמיליע וואר. דאס ערסטע הינדערניס
וואר זייטענס דער רעגיערונג, דאס צווייטע זייטענס דער
„אריסטאָקראטישען“ יודען זעלבסט.

צום גליקע דער יודען וואַרען דיא בעהאָרדען אונד
בעאמטען אונטער דען פֿאָלקס-בעדריקענדען רעגיערונגען
לייכט בעשטעכליך, זיא קאָננטען דאהער מיט געלד אל-
לעס ריכטען אונד פֿיעלע דריקענדע געזעטצע אומגעהען.
עס הייראטהעטען אויך פֿיעלע מעננער, וועלכע קיינע ערסט-
געבאָרענע וואַרען, דיא הייראטה וואר נאטירליך שטרענגע
געהיים געהאלטען. פֿאָר דען בעהאָרדען האט עס וואָהל
געהייסען, דאס עס נור איינע „ווילדע עהע“ איזט, דאסס
דאס פּאאר אונפֿערהייראטעט מיט איינאנדער לעבט, אונד
דאס דעססען קינדער „באנקערטע“ (ממזרים) זינד; אבער